

De Facto-rapport 3:2020

Roar Eilertsen

Utfasing av kommersielle fra barnevernet i Oslo

Status desember 2020

Forord

Denne rapporten er utarbeidet i De Facto – Kunnskapssenter for fagorganiserte på oppdrag fra Fagforbundet i Oslo, seksjon Helse og sosial. Den gir et bilde av status i Oslo kommune høsten 2020 når det gjelder det rødgrønne byrårets ambisjon om å fase ut kommersielle leverandører fra barnevernet i kommunen.

Takk til ansatte i Statistisk sentralbyrå, i byrådsavdelingen for oppvekst og kunnskap i Oslo kommune, i Barne- og familieetaten i kommunen, og i barnevernstjenesten i alle Oslos 15 bydeler. De har alle bidratt med viktige data, som har gjort det mulig å lage denne rapporten.

Offentlig statistikk har i utgangspunktet vært til liten hjelp, siden man i innrapporteringen fra kommuneregnskapene (KOSTRA) ikke skiller mellom kjøp fra kommersielle og ideelle leverandører. Vi har derfor vært avhengig av å få ut detaljerte tall fra Oslo kommunes og bydelenes regnskaper for kjøp fra ulike leverandører. I tillegg har vi gjennom arbeidet avdekket at det er feil i Statistisk sentralbyrås oversikter over Oslos kjøp av barnevernstjenester fra private. Ifølge byrådet vil dette bli rettet opp i framtidige rapporteringer.

For bedre å forstå hvordan kommunens kjøp av barnevernstjenester bestemmes og skjer i praksis, har vi stilt en del spørsmål til de ansvarlige i hver bydel. I siste del av rapporten er svarene vi fikk gjengitt i sin helhet. Disse svarene er sammenfattet i et eget kapittel i forkant av gjennomgangen bydel for bydel.

Oslo, desember 2020

Roar Eilertsen

Innhold

	side
1. Sammendrag	4
2. Innledning	6
3. Institusjonsplasser i barnevernet	7
4. Antall barn plassert i institusjon	9
5. Antall barn plassert i fosterhjem	10
6. Kostnader i barnevernet	11
7. Byrådet skjerper kravet om utfasing	13
8. Barnevernet i bydelene	15
9. Bydel for bydel	19

1. Sammendrag

- Det rødgrønne byrådet i Oslo hadde allerede i sin første plattform (2015) en målsetting om at andelen kommersielle leverandører av velferdstjenester skulle reduseres. I plattformen etter 2019-valget ble dette konkretisert, blant annet til at man ville *Lage en plan for å styrke det kommunale barnevernet og fase ut bruken av kommersielle.*
- Private leverandører, med støtte fra NHO Service, gikk i 2016 til rettsak mot Oslo kommune, med påstand om at politikken med å fase ut kommersielle, og å forbeholde oppgaver innenfor barnevernet for kommunale og ideelle virksomheter, var ulovlig. Man hevdet dette brøt med EØS-lovens grunnleggende krav til tjenestefrihet og fri etableringsrett. Oslo kommune vant saken. Retten slo fast at det i barnevernet er et sterkt innslag av offentlig myndighetsutøvelse, og at de generelle markedsreglene derfor ikke gjelder for slike oppgaver.
- I Oslo har Barne- og familieetaten (BFE) ansvar for å skaffe til veie institusjonsplasser og familiehjem / fosterhjem til barn som trenger hjelp og tiltak utenfor hjemmet. BFE opplyser om at de fortsatt inngår rammeavtaler med kommersielle leverandører fordi det ikke er nok kapasitet i kommunens egne institusjoner og hos ideelle. Vår oversikt viser at man ved utgangen av 2019 hadde tilgang til 88 kommunale institusjonsplasser, 41 plasser i ideelle institusjoner og 45 plasser hos kommersielle leverandører.
- Vår gjennomgang viser at det var avtalene med kommersielle leverandører som ble utnyttet klart mest i 2019, med 76 prosent av avtalt kapasitet. Av antall tilgjengelig plasser hos ideelle utnyttet man bare 51 prosent av kapasiteten, og i kommunale institusjoner 59 prosent. Den praktiske oppfølgingen er med andre ord klart i strid med byrådets overordnede politikk. I vår kontakt med BFE forklares dette med at bydelene har stor innflytelse på valg av leverandør, basert på tilgjengelige tilbud. Bydelene på sine side svarer at det er BFE som i stor grad styrer dette.
- Antall Oslo-barn i institusjon har gått noe ned de seneste par-tre årene, fra 181 pr. 31.12.2017 til 113 pr 31.12.2019. Antall barn i familie-/ fosterhjem har ligget forholdsvis stabilt de seneste årene, mellom 850-900. Totalt brukte Oslo kommune 1 541 mill kroner på barnevern i 2019, fordelt på tre kostnadsfunksjoner i regnskapet. Ca 380 mill kroner var knyttet til kjøp av private barnevernstjenester hvor barn er plassert utenfor hjemmet, fordelt på drøyt 300 mill kr fra kommersielle og knapt 80 mill kroner fra ideelle.

- Kjøpene fra kommersielle fordelte seg med 167 mill kr til kjøp av institusjonsplasser, 110 mill kr til kjøp av familie-/fosterhjems plasser hos kommersielle, og 24 mill kr til kjøp av andre barnevernstjenester. Kjøpene fra ideelle fordelte seg på 39 mill kr for institusjonsplasser, 37 mill kr for familie-/fosterhjem, og 4 mill kr for andre tjenester.
- Oslo kommune/BFE har avtale med tre kommersielle leverandører, de svenskbaserte konsernene Stendi, Team Olivia og Humana. Alle tre er eid av såkalte private equity-fond, registrert i skatteparadis. Samlet utgjorde kjøpene fra disse tre drøyt halvdelen av kjøpene fra kommersielle (150-160 mill kr.). Det betyr at knapt halvdelen (140-150) av bydelenes kjøp av tjenester til barn plassert utenfor hjemmet skjedde fra kommersielle leverandører som BFE ikke har rammeavtale med.
- Vår gjennomgang viser at BFE/bydelene i liten grad har fulgt opp byrådets politiske målsetting om å fase ut kommersielle leverandører fra barnevernet i Oslo. Det kan være på denne bakgrunn at byrådet i sitt tildelingsbrev til BFE for 2019 stilte krav om at etaten skal utarbeide en plan for utfasing, og gjennomføre en risikoanalyse knyttet til dette. Etaten hadde frist til utgangen av første kvartal 2019 med å lage planen. På vår forespørsel blir det høsten 2020 opplyst at planen ennå ikke foreligger og at fristen er utsatt til 31.12.2020.
- På spørsmål fra oss svarer bydelene at de ikke har fått et direkte pålegg om å prioritere kommunale og ideelle tilbud framfor kommersielle. Mange opplyser at de er kjent med byrådets retningslinjer, men at valg av leverandør skjer i samråd med BFE. Av svarene framgår det at bydelene i liten eller ingen grad foretar direkte kjøp av barnevernstjenester uten etter kontakt med BFE.

2. Innledning

Etter valgseieren i 2015 hadde det rødgrønne byrådet et mål i sin plattform 2015-2019 om at

Byrådet vil bygge ut offentlig organiserte velferdstjenester og dermed på sikt redusere kommersielle tilbyders andel av disse tjenestene.

I plattformen for perioden 2019-2023 er dette konkretisert til blant annet:

Lage en plan for å styrke det kommunale barnevernet og fase ut bruken av kommersielle.

Hovedregelen i det norske systemet er at kommunene og staten har et delt ansvar innenfor barnevernssektoren. Grovt sagt kan en si at kommunene har et førstelinjeansvar, hvor kartlegging, utredninger, kontakt med og veiledning av familier, og vedtak om ulike tiltak står sentralt. Staten har andrelinjeansvaret, ved at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), har oppgaven med å tilby institusjonsplasser og en stor del av fosterhjemsavtalene. På begge nivåer skal det drives veiledning og kunnskapsbasert videreutvikling av tjenestene.

Som eneste kommune er Oslo i denne sammenheng i en særstilling, siden kommunen både har ansvar for barnevernets førstelinjetjenester til befolkningen og for å framskaffe og tilby institusjons- og fosterhjemsplasser til dem som trenger det.

Men også i Oslo kommune er barnevernet organisert i to nivåer. Bydelene har førstelinjeansvaret, mens den sentrale Barne- og familieetaten (BFE) har ansvaret for tilbudet av institusjonsplasser, fosterhjemsplasser, mm.

I årsberetningen for 2019 omtaler BFE sine oppgaver slik:

Barne- og familieetatens hovedoppgaver:

- Gi tilrettelagt tilbud og omsorg til barn og unge som benytter seg av våre tilbud og tjenester
- Tilby plasser i barneverninstitusjon, familiesenter, kommunale beredskapshjem og familiehjem tilknyttet institusjoner
- Tilby avlastningstiltak for barn og unge med funksjonsnedsettelse
- Rekruttere og formidle fosterhjem og gi opplæring og veiledning til fosterforeldre
- Fremlegge saker for fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker, bistå kommuneadvokaten ved domstolsbehandling, samt gi juridiske råd til bydelene
- Drifte Barnevernvakten
- Tilby etterverntilbud
- Bistå bydelene med kunnskapsoverføring og kompetanse- og metodeutvikling
- Utøve godkjenning og kvalitetskontroll av Oslo kommunes barneverninstitusjoner og sentre for foreldre og barn, samt private barneverninstitusjoner/sentre for foreldre og barn og omsorgssentre beliggende i Oslo
- Inngå rammeavtaler på vegne av bydelene med private leverandører av institusjonstiltak, for å supplere kommunens egen tiltak
- Aktivt dele kunnskap og informasjon om etatens tjenestetilbud og oslobarnevernets arbeid, til byens innbyggere og samarbeidspartnere

Det nest siste punktet i denne oppstillingen viser at det er BFE som inngår rammeavtaler om kjøp av institusjonsplasser fra private leverandører. Men det er bydelene som bestemmer når barn og unge skal plasseres i institusjon, de deltar i beslutningen om hvilken institusjon som skal benyttes, og det er bydelene som betaler kostnadene med oppholdet.

I denne rapporten skal vi se nærmere på hvordan bruk av kommersielle leverandører innen barnevernet i Oslo har utviklet seg, og hvordan man ligger an i forhold til målsettingen om å fase ut de kommersielle.

Men først skal vi se på omfanget av institusjonsplasser og fosterhjemsplasseringer, hvordan fordelingen mellom kommunale, ideelle og kommersielle er, og om hvordan utviklingen på dette området har vært de seneste årene.

3. Institusjonsplasser i barnevernet i Oslo

På Barne- og familieetatens hjemmesider¹ ligger følgende oversikt over kommunens egne barnevernsinstitusjoner:

Navn	Antall plasser
Aline og Frydenberg familieavdeling	8
Bakkehaugen ungdomsinstitusjon	6
Barnevernets akuttinstitusjon for ungdom	8
Belgen barne- og ungdomsinstitusjon	5
Bernhard L. Mathisen ungdomsinstitusjon	6
Borger Withs ungdomsinstitusjon	10
Frydenberg ungdomsinstitusjon	6
Hananbakken barne- og ungdomsinstitusjon	5
Møllehuset ungdomsinstitusjon	6
Tangen barneinstitusjon og familiehjem	17
Vansjø ungdomsinstitusjon	5
Villa Krogh akuttinstitusjon for barn	6
Sum	88

Av institusjonene ligger fire i Østfold (Belgen, Hananbakken, Møllehuset og Vansjø) og en i Asker (Tangen). De øvrige syv, med 50 plasser, ligger i Oslo kommune.

BFE har ansvar for å inngå avtaler med private leverandører om institusjonsplasser. I etatens årsberetning for 2019 heter det (s. 16):

Ved utgangen av 2019 hadde Oslo kommune rammeavtale med syv private leverandører med til sammen 86 institusjonsplasser innenfor barnevern. Av

---

¹<https://www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/barn-ungdom-og-familie/barnevern-og-foreldreveiledning/barnevernsinstitusjoner/>

disse dekkes 41 plasser av ideelle og 45 av kommersielle aktører. I tillegg har Oslo kommune rammeavtale med fem ideelle leverandører for plasser i familiehjem og rammeavtale med to ideelle leverandører for plasser i familiesenter, totalt 13 plasser.

Vi har henvendt oss til BFE for å få en oversikt over hvilke syv private leverandører man har rammeavtale med, og fikk oversendt følgende oversikt:

Rammeavtale om plasser i barneverninstitusjoner – 4 ideelle leverandører

LEVERANDØR/institusjonsavdeling
STIFTELSEN CRUX <ul style="list-style-type: none"> - Styve Gard - Bolstad - Teigdalsvegen - Rogalandgata
FRELSEARMEENS BARNE- OG FAMILIEVERN <ul style="list-style-type: none"> - Soldammen gård, gården - Othilie barneverninstitusjon
KIRKENS BYMISJON, Kirkens Bymisjons barneverntiltak, Oslo <ul style="list-style-type: none"> - Heggeli barnehjem
KLOKKERGÅRDSTIFTELSEN <ul style="list-style-type: none"> - Bakkekollektivet - Måløykollektivet

Rammeavtale om plasser i barneverninstitusjoner – 3 kommersielle leverandører

LEVERANDØR/institusjon
TEAM OLIVIA NORGE AS <ul style="list-style-type: none"> - Olivia Solhaugen AS, Haugen - Olivia Solhaugen AS, Sparbytnet - Olivia Solhaugen AS, Storetjern - Olivia Solhaugen AS, Borstuen - Olivia Solhaugen AS, Fjellbo - Olivia Solhaugen AS, Vildåsen - Olivia Solhaugen AS, Vårheim
STENDI AS <ul style="list-style-type: none"> - Huset bofellesskap
HUMANA NORGE AS, HUMAN CARE UNG AS <ul style="list-style-type: none"> - Humana Barnevern, avd. Øst, Mastebakke - Humana Barnevern, avd. Øst, Bårnesveien

Oppsummeringen blir at det ved utgangen av 2019 var tilgjengelig 88 plasser i kommunale institusjoner, 41 plasser i ideelle og 45 plasser i kommersielle institusjoner – til sammen 154 plasser.

De tre kommersielle leverandørene er eid av de tre største konsernene innenfor kommersielt barnevern i Norge og Norden:

- Stendi AS (tidligere Aleris Ungplan og Boi AS)
- Humana / Human Care AS
- Team Olivia Norge AS

Alle tre har svenskbaserte eierselskap, og disse selskapene er igjen eid av ulike oppkjøpsfond plassert i skatteparadiser.

I oktober 2018 ble omsorgsavdelingene i det svenske helsekonsernet Aleris (herunder Aleris Ungplan og BOI AS i Norge) solgt fra Wallenberg-fondet Investor AB til den svenske velferdsgiganten Ambea AB. Den norske delen fikk navnet Stendi. Ambea er etter dette blitt Skandinavias største omsorgskonsern, med 26 000 ansatte i tre land. Ambea er kontrollert av det Jersey-registrerte investeringselskapet Triton (41,5% av aksjene) og et Luxembourg-registrert selskap (Actor S.C.A., 8,7% av aksjene), som igjen er eid av det amerikanske fondet KKR.

Humana / Human Care AS er eid av svenske Humana AB. Dette selskapet er i sin tur eid av investeringsfondet Argan Capital (fondet er registrert i London og skatteparadiset Luxembourg).

Team Olivia Norge AS er eid av det svenske selskapet Team Olivia AB, som igjen er eid av det Guernsey-registrerte fondet Procuritas.

Det med andre ord internasjonal storkapital, gjemt i skatteparadiser, som nå taper penger ut av barnevernet i den norske velferdsstaten.

4. Antall barn plassert i institusjon

Av statistikk fra SSB² fremgår det at det ved utgangen av 2019 var 113 barn som var omfattet av institusjonstiltak i Oslo kommune. En annen statistikk (antall barn i institusjon³) viser hvordan de fordeles mellom institusjoner etter eierskap. Tilgjengelig statistikk går bare til og med 2018, og av denne fremgår det at

52 barn var i offentlig institusjon	(88 tilgjengelige plasser)
21 i ideell institusjon og	(41 tilgjengelige plasser)
35 i kommersiell institusjon.	(45 tilgjengelige plasser)

² Tabell 12 600 Barn med tiltak

³ Tabell 11363 Barnevernsinstitusjoner ...

Utnyttelsesgraden innen de tre kategoriene var med andre høyest innenfor de kommersielle avtalene (76%) og lavest innenfor ideelle (51%). I gjennomsnitt over året var 59% av de kommunale plassene utnyttet. Bildet bekreftes når en ser på antall oppholdsdøgn i de tre kategoriene. Tall fra den samme SSB-statistikken (tabell 11363) viser at kommunens institusjoner utnyttes mindre enn andelen plasser skulle tilsi, mens de kommersielle brukes mer.

Med forbehold om en eventuell feilmargin som følge av at antall plasser refereres til 2019 og antall barn i institusjon og oppholdsdøgn til 2018, er dette et overraskende funn. Når utnyttelsen av de kommersielle tilbudene er klart størst, viser det man ikke følger opp det politiske målet om å fase ut de kommersielle leverandørene.

Valg av institusjonsplasser og fosterhjem skjer i et samarbeid mellom BFE og bydelenes barneverntjenester. I rapportens del om bydelenes praksis, vil vi forsøke å belyse nærmere hvorfor bydelene ender opp med plasser hos kommersielle leverandører.

5. Antall barn i fosterhjem

I BFEs årsberetning 2019 opplyses det at bruk av institusjonsplasser har gått ned de seneste årene, mens antall plasseringer i fosterhjem har vært tilnærmet stabilt. Også på dette området er det et delt ansvar mellom BFE og bydelene. BFE har hovedansvar for å inngå avtaler om fosterhjems plasser, mens det er bydelene som deltar i beslutningen om bruken og betaler. Av oversikten nedenfor ser vi at antall barn i fosterhjem har ligget i underkant av 900 de seneste årene.

Antall barn med tiltak i institusjon pr. 31.12 (SSB Tabell 12600)

År	Antall
2015	154
2016	174
2017	181
2018	121
2019	113

Antall barn med tiltak i fosterhjem pr. 31.12 (SSB Tabell 12600)

År	Antall
2015	848
2016	885
2017	896
2018	890
2019	875

I tillegg til dette har +/- 70 barn vært i såkalt beredskapshjem ved slutten av hvert av de siste årene.

6. Kostnader i barnevernet

Bydelene rapporterer etter hvert år inn hvor mye de har brukt på ulike tjenester i denne såkalte KOSTRA-rapporteringen til SSB. Der fremgår det at Oslo i 2019 brukte 1,54 milliarder kr på barnevern⁴.

Kostnadene er fordelt på tre ulike tjenesteområder, med kodene 244, 251 og 252 i KOSTRA-systemet. I regjeringens veileder til KOSTRA-rapporteringen for 2020⁵ defineres de tre kodene slik:

244 Barneverntjeneste

Drift av barnevernstjenesten

Saksbehandling som gjennomføres av ansatte eller personell engasjert i barnevernstjenesten

Barnevernsberedskap/barnevernsvakt.

Utgifter til sakkyndig bistand/advokat til utredning og saksbehandling.

Utgifter til tolk
Bruk av kommuneadvokat i forbindelse med saker i fylkesnemnda uttrykkes ved fordeling av utgifter. Dersom barnevernstjenesten og andre tjenester har felles kontor og stillinger skal utgiftene fordeles mellom aktuelle funksjoner.

251 Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

Inntekter og utgifter til tiltak når det er vedtak etter barnevernloven, når barnet ikke er plassert av barnevernet, herunder:

Utgifter til hjelpetiltak for barn og familier

Utgifter til plasser i sentre for foreldre og barn

Tiltaksstillinger i barnevernstjenesten

252 Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet

Inntekter og utgifter til tiltak når det er vedtak etter barnevernloven, når barnet har plasseringstiltak fra barnevernet, herunder:

Utgifter til tiltak som fosterhjem, akutt plasseringer, institusjon, bofellesskap.
Det vil si hovedtiltakskategoriene 1-Institusjon, 2-Fosterhjem, samt

---

⁴ Tabell 12 367, Kommuneregnskap Brutto driftsutgifter funksjonsområde FGK13 Barnevern

⁵

<https://www.regjeringen.no/contentassets/bbb36cc4ebcc460b83aedfb68ca95c6d/2020/hovedveileder-2020---endelig.pdf>

tiltakskategori 8.2 Bolig med oppfølging (inkluderer også bofellesskap) i KOSTRA-statistikken for barnevern (skjema 15 Barnevern).

Utgifter til hjelpetiltak iverksatt i tillegg til plassering

Tilsynsfører i fosterhjem

Grovt sagt kan en si at kode 244 og 251 er de utgiftene BFE og bydelene har til eget barnevernsarbeid, mens kode 252 dekker det som brukes til kjøp av kommunale og private institusjonsplasser, fosterhjems plasser, mv.

I 2019 var rapporterte brutto driftsutgifter på de tre kodene

244 Barnevernstjenester	675 mill kr
251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	184 mill kr.
252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	682 mill kr.

Summen av disse tre, som er kommunens samlede utgifter til barnevern, var 1541 mill kroner i 2019. Beløpet har vært ganske stabilt de siste par-tre årene.

I KOSTRA rapporteres det hvor mye av utgiftene innenfor de tre kodene som er kjøp fra private leverandører, men det gjøres ikke et skille mellom ideelle og kommersielle.

Samlet viser KOSTRA-tallene⁶ at Oslo kommune kjøpte barnevernstjenester fra private (ideelle og kommersielle) for 120,8 mill kr i 2019. I vårt arbeid med denne rapporten har det blitt avdekket at SSBs KOSTRA-tall for «kjøp fra private» er feil. Byrådsavdelingen i Oslo kommune opplyser til oss at bydelenes kjøp fra private summerte seg til totalt 392,2 mill kr i 2019. Av dette utgjorde barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet (kode 252) 377,9 mill kr.

Fordelt på de tre kodene var kjøp fra private slik:

	2019 Mill kr
244 Barnevernstjenester ⁷	2,7
251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet ⁸	11,6
252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet ⁹	377,9

Vi ser at de private kjøpene i det alt vesentlige er kjøp av institusjons- og fosterhjems plasser. Statistikkene viser også at det var en nedgang fra 2018 til

⁶ SSB Tabell 12369

⁷ SSB Tabell 12369

⁸ SSB Tabell 12369

⁹ Oversikt sendt i mail til oss fra byrådsavdelingen Oslo kommune, 23.10.2020

2019, som ifølge opplysninger i BFEs årsberetning skyldes generell nedgang i bruk av institusjonsplasser.

Senere i rapporten, i kapitlet fra bydelene, vil vi belyse nærmere hvordan posten «kjøp fra private» på funksjon 252 fordeler seg på hhv ideelle og kommersielle, og på institusjonsplasser og fosterhjems plasser.

7. Byrådet skjerper kravet om utfasing av kommersielle

Etter valget i 2015 bestemte byrådet, som nevnt, at kommunale og ideelle leverandører av barnevernstjenester skulle prioriteres. Som en følge av dette ble BFE pålagt å lyse ut anbud bare blant ideelle leverandører.

I konkurransegrunnlaget het det at de ideelle organisasjonene måtte bekrefte at

«leverandøren ikke har et kommersielt formål og at et eventuelt overskudd blir ført tilbake til virksomheten. Leverandøren må være selvstendig og uavhengig av offentlige og kommersielle interesser».

Dette fikk syv kommersielle leverandører (med støtte fra NHO Service) til å gå til sak mot Oslo kommune, med krav om at de ville ha rett til å delta i anbudskonkurransen. De hevdet at utestengelsen var rettsstridig. I en begjæring til Oslo Byfogdembete¹⁰ fra august 2016 argumenterte de med at utestengelsen bryter med loven om offentlige anskaffelser og EØS-lovens grunnleggende krav til tjenestefrihet og fri etableringsrett.

I dommen foretas det en konkret gjennomgang av hvilke barnevernstjenester det her var snakk om, og det konkluderes med at det i alle de aktuelle tilfeller er snakk om **offentlig myndighetsutøvelse**. I slike tilfeller gjelder ikke EU-regelverkets påbud om at det skal gjennomføres anbudsrunder med likebehandling av ideelle og kommersielle aktører.

Dommen kan oppsummeres slik:

Oslo kommune vant saken. Kommunen hadde rett til å forbeholde den aktuelle anbudskonkurransen for kun ideelle organisasjoner; – **fordi de aktuelle barnevernstjenestene etter rettens konkrete vurdering medførte utøvelse av offentlig myndighet og dermed var unntatt fra EU-regelverket.**

I årene etter denne avklaringen har det likevel vist seg at kommunale og ideelle aktører ikke er i stand til å tilby nok plasser til å dekke kommunens behov. I BFEs årsberetning for 2019 sammenfattes nåværende praksis slik:

---

¹⁰ Stenstrup Stordrange: Begjæring om midlertidig forføyning, Oslo 5. aug. 2016

Barne- og familieetaten har ansvar for anskaffelse og oppfølging av rammeavtaler med private leverandører (ideelle og kommersielle). Rammeavtalene er et supplement til de kommunale institusjonene. Ved anbudskonkurranser ber vi først ideelle leverandører om å levere tilbud. Dersom behovet ikke har blitt dekket opp, har vi deretter lyst ut ny konkurranse åpent også for kommersielle.

Dersom byrådets politiske målsetting om utfasing av kommersielle leverandører skal nås, er det nødvendig å bygge opp kapasiteten i kommunen selv og blant ideelle. Og tilgjengelige plasser hos kommunen og hos ideelle må utnyttes før man bruker plasser hos kommersielle. Forberedende tiltak for å få i gang en slik utbygging ble tatt i forbindelse med budsjett 2020.

I sitt tildelingsbrev til BFE for 2020, som er å anse som et oppdragsdokument hvor politisk ledelse kommuniserer sine krav til etaten, har man skjærpet kravet om at utfasing av kommersielle nå skal gjennomføres. I brevet heter det:

Plan for å styrke det kommunale institusjonstilbudet

Det henvises til byrådserklæringens målsetting om en plan for å styrke det kommunale barnevernet og fase ut bruken av kommersielle aktører. Kommunens avtaler om kjøp av institusjonsplasser med de kommersielle aktørene utløper 30.06.2021. Utfasing av kommersielle aktører innebærer at Barne- og familieetaten må omstille sitt institusjonstilbud til å ta et hovedansvar for tilbudet av institusjonsplasser til bydelene.

Barne- og familieetaten bes gjennomføre en risikovurdering av å utfase de kommersielle aktørene ved utløpet av gjeldende rammeavtaler. Det skal skisseres hvilke utfordringer etaten vil stå overfor ved å ta et større kommunalt ansvar for tilbudet av institusjonsplasser, evt. supplert med tiltak levert av ideelle aktører. Risikovurderingen skal også omhandle økonomiske konsekvenser både for etaten og bydelene ved en slik utfasing. Det vises i den forbindelse til enigheten mellom partene, Landsforeningen for barnevernsbarn og Ideelt barnevernforum om å utvikle tilbud i egen og ideell regi, i samarbeid med barn og unge i barnevernet, medarbeidere og tillitsvalgte.

I byrådets tildelingsbrev gis etaten følgende oppdrag:

Barne- og familieetaten bes videre om å utarbeide et forslag til prosjektplan for et tjenestetilbud innen barnevern i Oslo uten kommersielle aktører innen utgangen av 1. kvartal 2020. BFE skal med bakgrunn i dette etablere et prosjekt for å møte barns og bydelenes behov, med mål om å utvikle et kommunalt tilbud som skal være minst like bra som dagens.

I vår kontakt med BFE i oktober 2020 ble det opplyst at prosjektplanen ennå ikke er ferdig utarbeidet og dermed ikke er oversendt til byrådsavdelingen for oppvekst og ungdom. Etaten har fått ny frist til 01.01.2021. Oppdraget har med andre ord ikke hatt høyeste prioritet.

8. Barnevern i bydelene

Bydelene har ansvar for førstelinjen i barnevernet i Oslo kommune. Ifølge SSBs statistikker var det til sammen 723,4 årsverk i barnevernstjenesten i Oslo kommune i 2019. Av disse var 694 årsverk i bydelene.

For å få en oversikt over bydelenes kjøp av barnevernstjenester fra private henvendte vi oss til Byrådsavdelingen for barn og oppvekst. Vi fikk tilsendt oversikten/tabellene nedenfor, som viser hvor mye Oslo kommune rapporterte til KOSTRA for kostnader under funksjon 252 (barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet) I forbindelse med oversendelsen opplyste byrådsavdelingen om følgende:

Det er greit å være oppmerksomme på at utgifter til kommunale vs. private tiltak i barnevernet slik det er satt opp her på ingen måte gir et fullstendig bilde av hvor stort innslaget av private leverandører i barnevernet er. De 377,85 mill. som er ført på KOSTRA-funksjon 252, artene 137* i 2019 utgjorde 20,8 % av totalutgiftene til barnevern i bydelene dette året, og 34,3 % av utgiftene til tiltak utenfor hjemmet. 80 % av utgiftene til barnevern i bydelene handler altså om noe annet enn kjøp av tiltak fra private leverandører, og 2/3 av utgiftene til tiltak utenfor hjemmet (plasseringstiltak) det samme.

Som vi ser nedenfor, er det tre deler i oversikten. Etter at vi mottok oversikten ba vi om en forklaring på hva som er definisjonene på de artskodene som anvendes i hver av de tre delene. Vi fikk følgende svar:

- Første del av tabellen (Kommunale – KOSTRA-art 12871) omhandler ifølge byrådsavdelingen *Institusjonsopphold barnevern i kommunal regi (til tiltakstypene barneverninstitusjon, familiehjem og beredskapshjem)*

Slik vi forstår det, omhandler dette alt kjøp av varer og tjenester knyttet til kommunens egne institusjoner og virksomheter innenfor barnevernsfeltet. I denne sammenheng velger vi å ikke gå grundigere inn i disse tallene, selv om deler av det er av interesse. F.eks. vil kjøp av vikartjenester fra private bemanningsselskaper inngå i disse kjøpene.

- Den andre deler av tabellen (Private – KOSTRA-art 13795) er ifølge byrådsavdelingen: *Kjøp av private institusjonsplasser barnevern (brukes til tiltakstypene barneverninstitusjon, familiehjem og beredskapshjem)*
- Den tredje delen av tabellen (Private -KOSTRA-art 137*) er ifølge byrådsavdelingen: *Alle Artskonto som begynner med 137. Disse inneholder utelukkende kjøp fra private, men altså også andre ting enn det som kun gjelder for 13795.*

Fra byrådsavdelingen:

2015   2016   2017   2018   2019

Kommunale - KOSTRA-art 12781

Gamle Oslo	9 967 266	7 638 098	19 116 160	26 869 497	17 426 350
Grünerløkka	26 362 670	26 791 365	27 464 917	25 971 428	30 826 216
Sagene	20 299 490	22 394 257	15 541 752	9 605 640	20 168 160
St. Hanshaugen	9 517 994	16 167 252	17 170 750	19 610 450	16 868 098
Frogner	10 990 404	6 555 641	9 082 610	6 609 040	16 122 249
Ullern	69 030	317 150	32 700	1 617 085	1 482 074
Vestre Aker	5 829 661	4 701 000	14 209 362	7 053 948	1 799 244
Nordre Aker	10 262 007	11 187 680	10 408 430	10 606 400	8 580 700
Bjerke	4 321 813	6 501 550	1 615 270	2 975 056	3 811 390
Grorud	6 006 010	6 296 715	10 750 726	12 494 978	6 714 115
Stovner	8 007 010	4 934 475	13 068 565	16 379 624	7 664 768
Alna	50 173 374	26 893 087	39 837 286	36 305 088	35 956 688
Østensjø	22 356 488	32 813 975	27 226 300	25 010 122	22 951 219
Nordstrand	4 757 090	5 456 825	4 653 740	9 536 252	7 293 292
Søndre Nordstrand	39 877 636	38 278 014	36 788 090	28 491 252	35 144 697
SUM	228 797 942	216 927 084	246 966 659	239 135 859	232 809 260

Private - KOSTRA-art 13795

	2015	2016	2017	2018	2019
Gamle Oslo	29 331 367	32 406 381	29 555 495	32 506 494	30 739 713
Grünerløkka	22 028 822	18 912 682	18 295 871	21 987 135	24 518 451
Sagene	26 909 772	25 962 340	22 590 601	22 567 993	11 121 682
St. Hanshaugen	15 585 603	14 420 834	7 439 709	5 789 251	3 763 407
Frogner	17 681 323	5 280 961	11 347 950	14 527 738	19 097 533
Ullern	3 594 247	4 585 976	7 858 077	6 601 931	5 861 537
Vestre Aker	9 667 618	20 969 970	27 613 713	18 584 866	4 762 490
Nordre Aker	8 003 419	5 026 937	7 985 644	7 847 389	11 696 573
Bjerke	2 422 358	3 432 620	8 139 416	8 308 088	8 928 586
Grorud	29 192 178	26 985 029	36 437 653	34 816 111	29 684 305
Stovner	35 412 474	40 489 730	42 610 390	39 130 623	32 445 619
Alna	41 321 466	69 291 927	81 335 549	55 058 133	59 940 776
Østensjø	37 493 208	39 271 050	48 123 021	40 574 632	40 257 620
Nordstrand	22 179 455	31 078 697	28 256 734	32 318 153	34 733 712
Søndre Nordstrand	74 206 385	82 011 768	69 243 990	55 774 097	53 065 448
SUM	375 029 695	420 126 901	446 833 814	396 392 634	370 617 452

Private - KOSTRA-art 137*

	2015	2016	2017	2018	2019
Gamle Oslo	29 331 367	32 406 381	29 555 495	32 936 112	30 923 258
Grünerløkka	22 028 822	18 912 682	18 295 871	21 987 135	24 518 451
Sagene	26 909 772	25 962 340	22 590 601	22 567 993	12 385 584
St. Hanshaugen	15 585 603	14 420 834	7 439 709	5 789 251	3 763 407
Frogner	17 681 323	5 280 961	11 347 950	14 527 738	19 805 958
Ullern	3 594 247	4 585 976	7 858 077	6 601 931	5 861 537
Vestre Aker	9 667 618	20 969 970	27 613 713	18 584 866	4 762 490
Nordre Aker	8 003 419	5 026 937	7 985 644	7 847 389	11 696 573

Bjerke	2 422 358	3 432 620	8 139 416	8 308 088	8 928 586
Grorud	29 192 178	26 985 029	36 437 653	34 816 111	31 230 940
Stovner	35 412 474	40 489 730	42 610 390	39 130 623	35 245 083
Alna	41 321 466	69 291 927	81 335 549	55 058 133	59 957 721
Østensjø	37 493 208	39 302 051	48 156 844	40 684 328	40 259 591
Nordstrand	22 179 455	31 587 159	28 219 276	32 318 153	35 445 794
Søndre Nordstrand	74 206 385	82 632 760	69 243 990	55 774 097	53 065 448
SUM	375 029 695	421 287 356	446 830 179	396 931 948	377 850 422

Vi ser at kjøpene fra private økte noe fra 2015 til 2017, for så å gå noe ned igjen (tilbake til 2015-nivå) frem til 2019.

Oversikten fra byrådsavdelingen følger KOSTRA-regelverket, og gir dermed ikke svar på følgende: Hvor mye av kjøpene fra private var fra kommersielle leverandører, og hvor mye var fra ideelle. Tallene i tabell del 2 gir heller ikke svar på hvor mye av kjøpene som knytter seg til institusjonsplasser og hvor mye som er kjøp av fosterhjems plasser (familiehjem og beredskapshjem).

For å få svar på dette har vi henvendt vi oss derfor til alle bydeler, og stilte følgende spørsmål:

Til

Barnevernstjenesten

Bydel xx

Spørsmål vedrørende bydelens bruk av kommersielle leverandører i barnevernet

- 1. Ifølge tall fra byrådsavdelingen kjøpte bydel xx barnevernstjenester fra private for kr. xyz i 2019.*

Jeg ønsker en oversikt over hvordan disse innkjøpene fordeles på hhv de fire ideelle leverandørene som BFE har rammeavtale med (CruX, Frelsesarmeen, Kirkens bymisjon og Klokkergården) og de tre kommersielle leverandørene (Stendi, Humana og Team Olivia). Jeg ønsker også at beløpene fordeles på hhv kjøp av institusjonsplasser og fosterhjems plasser.

- 2. Hvem i bydelen er det som avgjør hvilke institusjonsplasser og fosterhjems plasser (fra hvilke leverandører) som skal kjøpes?*
- 3. Kjøper bydelen institusjonsplasser og fosterhjems plasser direkte, uten at det skjer i samråd med BFE? Hvilket omfang hadde i så fall slikt direktekjøp i 2019?*
- 4. Har bydelen fått et eksplisitt pålegg fra BFE om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner fremfor hos kommersielle?*

I den følgende tabellen gis en oversikt over de svarene vi fikk på spørsmål 1 ovenfor (oversikt over innkjøpene).

Bydelenes kjøp fra private, fordelt på kommersielle og ideelle, og på kjøp av institusjonsplasser, fosterhjems plasser og annet

Bydel	Institusjon		Fosterhjem		Andre tjen.		Sum
	Kommers	Ideell	Kommers	Ideell	Kommers	Ideell	
Alna*	30,0	5,0	22,0	3,0			60,0
Gamle Oslo	12,7	0	5,7	4,5	8,0	0,8	31,7
Grünerløkka	7,7	2,9	9,4	2,6	1,0	0	23,6
Sagene*	3,6	0,9	4,3	3,6			12,4
St Hanshaugen	1,7	0,1	2,5	0	0	0	4,3
Frogner	3,4	2,6	8,6	5,2	0	0	19,8
Ullern**	0,7	2,8	0,9	1,5			5,9
Vestre Aker	0,3	2,8	0,9	1,5	0	0	5,5
Nordre Aker	6,7	1,4	0,9	2,7	0	0	11,7
Bjerke	5,0	0	0	3,6	0,2	0,1	8,9
Grorud*	18,0	3,5	6,7	3,0			31,2
Stovner	19,6	6,4	11,8	1,9	1,4	1,1	42,2
Østensjø	24,6	6,9	7,7	0	0	0	39,2
Nordstrand	8,2	0	13,1	2,2	6,9	0,6	31,0
Søndre Nordstrand	24,6	3,8	15,3	1,7	6,8	0,9	53,1
Sum	166,8	39,1	109,8	36,8	24,3	3,5	380,5

*I sine svar oppga bydelene Alna og Grorud kun samletall for hvor mye som var kjøpt fra kommersielle og fra ideelle, og ikke hvordan dette var fordelt mellom institusjonsplasser, fosterhjems plasser og annet. Bydel Sagene oppga fordeling mellom familiehjem og institusjon, men ikke mellom kommersiell og ideell. I vår tabell er kjøpene skjønsmessig fordelt på noenlunde samme måte som i sammenlignbare bydeler, som Gamle Oslo og Stovner.

**Bydel Ullern svarte ikke på vår henvendelse. I tabellen har vi ført opp totaltallet for kjøp fra private, slik det ble oppgitt fra byrådsavdelingen (se tabell ovenfor). I vår tabell er summen fordelt skjønsmessig, på samme måte som for bydelen Nordre Aker.

Konklusjoner

Fra samletabellen over ser vi at bydelenes oppgaver over samlede kjøp fra private summerer seg til 380,5 mill kr. Byrådsavdelingens oversikt viste 377,9 mill kr. Det hvor det har vært mulig, er differansene forsøkt forklart i forbindelse med gjennomgangen bydel for bydel (se nedenfor).

Hovedkonklusjonen fra tabellen ovenfor er at bydelene kjøpte barnevernstjenester fra kommersielle i 2019 for 300,9 mill kr og fra ideelle for 79,4 mill kr. Vi minner om at disse tallene har framkommet etter at kjøp i bydelene Alna, Grorud, Sagene og Ullern er fordelt skjønsmessig, og at det derfor er noe usikkerhet knyttet til nøyaktigheten i tallene.

Kjøpene fra kommersielle leverandører var fordelt på 166,8 mill kr for institusjonsplasser, 109,8 mill kr for fosterhjems plasser og 24,3 mill kr for andre tjenester.

Kjøpene fra ideelle var fordelt på 39,1 mill kr for institusjonsplasser, 36,8 mill kr for fosterhjems plasser og 3,5 mill kr for andre tjenester.

En summering av de kjøp som bydelene oppgir å ha gjort fra de tre kommersielle leverandørene Stendi, Team Olivia og Humana viser at det ble kjøpt barnevernstjenester for drøyt 150 mill kr fra disse i 2019. Det utgjorde drøyt halvparten av kjøpene fra kommersielle. Det betyr at bydelene kjøpte tjenester fra andre kommersielle leverandører (uten rammeavtale med BFE) for nesten like mye.

Det er verdt å merke seg at den sterke skjevfordelingen til fordel for kommersielle leverandører kommer selv om antall institusjonsplasser hos ideelle (med rammeavtale) bare er utnyttet litt over 50 prosent (se side 10). Byrådets målsetting om å fase ut kommersielle leverandører blir med andre ord ikke fulgt opp.

I bydelenes svar på vårt spørsmål 2. *Hvem i bydelen er det som avgjør hvilke institusjonsplasser og fosterhjems plasser (fra hvilke leverandører) som skal kjøpes?* (se nedenfor), legges det overveiende vekt på at det er BFE som presenterer aktuelle alternativer for plasseringer. Det er bydelene og BFE i fellesskap, som tar beslutningene om valg av leverandør. Men det synes åpenbart at BFEs presentasjon av alternativer legger klare føringer for valgene.

9. Bydel for bydel

I dette kapitlet skal vi gå igjennom situasjonen for barnevernet i bydel for bydel. Innledningsvis i gjennomgangen gis en oversikt over noen nøkkeltall knyttet til barnevernstjenestene i bydelen.

Tallene for antall barn, antall meldinger til barnevernet, antall plassert i institusjoner, beredskapshjem og fosterhjem, antall ansatte i tjenesten, og brutto driftsutgifter er alle hentet fra SSB statistikker¹¹. I tillegg er det tatt med sitater fra bydelenes årsberetninger for 2019, som gir en aktuell situasjonsbeskrivelse.

Etter presentasjonen av nøkkeltall refererer vi de svarene vi har fått fra bydelene på spørsmålene vi har stilt.

Bydel Alna

I bydel Alna var det knapt 11 000 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 726 barn, tilsvarende 6,6 % av barna i aldersgruppen.

---

¹¹ Hhv fra tabell 12 600, 12 602, 12605, 12369 og 12859.

I årsberetningen for 2019 skriver bydel Alna:

Av gjennomførte undersøkelser inneværende år er 267 videreført med tiltak. Frivillige og tvungne plasseringstiltak utenfor hjemmet har holdt seg stabilt sammenlignet med tidligere år.

I løpet av 2019 var 19 barn på institusjon, 10 i beredskapshjem og 87 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 54 årsverk i barnevernstjenesten i Alna i 2019, og av disse var det 50 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i Alna var ifølge SSB 205 mill kr, fordelt på

47 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste
21 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet
137 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Alna inn barnevernstjenester fra private for 59,9 mill kr i 2019.

I mail til oss opplyser bydelen at kjøpene av private barnevernstjenester fordeler seg slik:

Ut fra regnskap 2019 er beløpene som følger:

Stendi	32 233 000,-
Klokkergården	4 286 000,-
Team Olivia	2 069 0003,-
Frelsesarmeen	1 134 000,-
Crux	0,-
Humana	0,-
Kirkens bymisjon	0,-

Summene er de som er utbetalt på aktuell leverandør på kostra 252 (utenfor fam).

Vi klarer ikke i regnskapet å skille mellom institusjon, familiehjem og beredskapshjem. Alle posteres på samme art.

Oppsummeringen er at det ble kjøpt tjenester fra kommersielle (Stendi og Team Olivia) for 34,3 mill kr i 2019, og for 5,4 mill kr fra ideelle. Til sammen er dette 39,7 mill kr. I rapporten fra byrådsavdelingen opplyste man om at bydel Alna kjøpte barnevernstjenester fra private for 59,9 mill kr i 2019. Det betyr at det ble kjøpt tjenester for 20,2 mill kr fra andre leverandører enn de som BFE har rammeavtaler med.

Dersom vi legger til grunn at fordelingen mellom kommersielle og ideelle er den samme for kjøp utenfor rammeavtalene som innenfor, vil fordelingen av 20,2 mill kr være 17,6 mill kr fra kommersielle og 2,6 mill kr fra ideelle. I sum var dermed kjøp fra kommersielle 51,9 mill kr og fra ideelle 8 mill kr.

Bydel Gamle Oslo

I bydel Gamle Oslo var det knapt 9 700 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 504 barn, tilsvarende 5,2 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Gamle Oslo:

De fleste barn med tiltak utenfor hjemmet bor i fosterhjem. Det er utfordrende å rekruttere ordinære fosterhjem, og mange av barna må plasseres i mer kostnadskrevenne familiehjem via institusjon. Barneverntjenesten jobber for at barn fortrinnsvis skal plasseres hos noen de kjenner, og forsøker i størst mulig grad å rekruttere fosterhjem i barnets nettverk.

... Det har vært en stor økning av ungdom med rus-, kriminalitets- og atferdsproblematikk i bydelen de siste par årene, og det finnes få virkningsfulle tiltak for å hjelpe denne gruppen. Det har vært nødvendig å plassere noen av ungdommene med tvang i kostnadskrevenne institusjonstiltak der tiltak i hjemmet ikke har ført til ønsket endring i ungdommens situasjon.

I løpet av 2019 var 25 barn på institusjon, 26 i beredskapshjem og 130 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 76 årsverk i barnevernstjenesten i Gamle Oslo i 2019, og av disse var det 72 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i Gamle Oslo var ifølge SSB 205 mill kr, fordelt på

- 70 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste
- 23 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet,
- 112 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Gamle Oslo inn barnevernstjenester fra private for 31 mill kr i 2019.

Etter vår henvendelse til bydelen har vi fått oppgitt følgende fordeling mellom institusjonsplasser og fosterhjemsplasser, og mellom kommersielle og ideelle¹²:

Institusjon – kommersiell		Institusjon – ideell
	Mill kr	
Stendi	kr. 8,381	ingen
Humana	kr. 2,107	
Olivia	kr. 2,200	

¹² Mail fra barnevernleder Hege Westad, datert

Fosterhjem – kommersiell		Fosterhjem – ideell	
Mill kr			
Stendi	kr. 5,000	Frelsesarmeen	kr. 1,300
		Kirkens Bymisjon	kr. 3,200

Totalt utgjør dette kr. 22,2 mill kroner, hvorav kr. 17,7 mill fra kommersielle og 4,5 mill kr fra ideelle. Det betyr at bydelen kjøpte andre barnevernstjenester fra private (31 – 22,2) for 8,8 mill kr. I svaret fra bydelen ble det ikke opplyst noe om hva dette omfattet.

Dersom vi legger til grunn at kjøp av «andre barnevernstjenester» fordelte seg mellom kommersielle og ideelle på samme måte som kjøp av institusjons- og fosterhjems plasser, blir fordelingen av de 8,8 mill kr med 8 mill kr på kommersielle og 0,8 mill kr på ideelle.

I sum betyr dette at bydel Gamle Oslo kjøpte barnevernstjenester fra kommersielle for 25,7 mill kr og fra ideelle for 5,3 mill kr. Av kjøpene fra kommersielle var 12,7 mill kr institusjons plasser, 5 mill kr fosterhjem og 8 mill kr andre tjenester.

Bydel Grünerløkka

I bydel Grünerløkka var det knapt 8 700 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 362 barn, tilsvarende 4,2 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Grünerløkka:

Hjelpetiltak om råd og veiledning er det mest brukte hjelpetiltaket i barneverntjenesten.

Enkelte ungdommer har fortsatt behov for tiltak utenfor hjemmet i form av institusjonstiltak

... Flere av disse ungdommene er ungdom som fortsatt er under barnevernets omsorg og som har bodd i fosterhjem. Dagens lokale tiltak er ikke aktuelt som tiltak for flere disse.

I løpet av 2019 var 19 barn på institusjon, 10 i beredskapshjem og 87 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 48 årsverk i barnevernstjenesten i Grünerløkka i 2019, og av disse var det 45 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i Grünerløkka var ifølge SSB¹³ 150 mill kr, fordelt på

---

¹³ SSB Tabell 12369

50 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste
 10 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet
 90 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Gamle Oslo inn barnevernstjenester fra private for 24,5 mill kr i 2019

Vi sammenfatter svaret på vår henvendelse til bydelen (se oppstillingen nedenfor) med følgende oppstilling:

Institusjon – kommersiell	Institusjon – ideell
Sum 7,7 mill kr	Sum 2,9 mill kr
Fosterhjem – kommersiell	Fosterhjem – ideell
um 9,4 mill kr	Sum 2,6 mill kr
Andre tjen. - kommersiell	Andre tjen. - ideell
Sum 1,0 mill kr	

Oversikten gir en sum kjøp fra private på kr. 24,6 mill, hvorav kr.19,1 mill kr er fra kommersielle og kr. 5,5 mill kr fra ideelle. Tabellen vi fikk oversendt var slik:

Totalt kjøp av tiltak utenfor hjemmet (252) og familiesenterplassering (251) 2019 *	Crux/Frelsesarmeen/Kirkens bymisjon/Klokkergården	Stendi/Humana og Team Olivia	Annet (Sebbelow, Steg Norge, Fyrlykta, Brusettkollen, Familiehjelpen)	Barne- og familieetaten
Institusjon (inkl ettervern)	2 900 290	2 563 760 (Bolig m/oppf) 3 594 086 (inst)	1 541 400	23 626 430
Fosterhjem/familiehjem/Beredskapshjem	2 623 045	2 552 654	6 842 688	10 783 500
Familiesenter			1 014 186	226 461
Sum:	5 523 335	8 710 500	9 398 274	34 636 391

Bydelen skriver:

Inkluderer ikke kjøp av hjelpetiltak i hjemmet foruten familiesenterplassering eller kjøp av tilsyn under samvær. Inkluderer ikke tillegg knyttet plasseringen (eks kjøring/ekstra avlastning/innkjøp/reiseutlegg).

Det skilles mellom ordinære kommunale fosterhjem og familiehjem. Familiehjemmene er private hjem hvor barn bor for en kortere eller lengre periode – hjemmene er knyttet til institusjon/tiltak hvor de får regelmessig oppfølging, veiledning og avlastning, samt ofte har tilgang på et døgnkontinuerlig bakvaktsystem. Disse hjemmene faktureres per døgn. Denne oversikten omfatter kun familiehjem og ikke ordinære fosterhjem.

2. Når barn må flyttes ut av hjemmet søker barneverntjenesten *alltid* Barne- og familieetaten om tiltak såfremt barnet/ungdommen ikke flytter i barnets eget nettverk. Ved akutte henvendelser kontaktes etaten per telefon og søknad ettersendes.

Det er delegert til seksjonssjef for barnevern å ta den faglige beslutning på valg av tiltak til det enkelte barnet, avhengig av paragraf, tilgjengelighet, geografisk beliggenhet, særskilte omstendigheter rundt plasseringer og andre forhold som nærhet til skole/nettverk, mulighet for søskenplassering osv. Det er viktig å presisere at barneverntjenesten sjelden erfarer å få flere tilbud om ulike institusjonsplasser og at det dermed er et begrenset valg av ulike alternativer. Det er i mange tilfeller lang ventetid på fosterhjem, og derav lang oppholdstid i midlertidig plasseringsalternativer som beredskapshjem/akuttinstitusjoner, og flere av våre barn har særskilte behov eller utfordringer, som gjør rekrutteringsarbeidet ekstra utfordrende, og vi ender ofte opp med å måtte søke etter familiehjem (også omtalt som statlig fosterhjem). Disse barna krever ofte mye av sine omsorgspersoner og omsorgspersonene har behov for hyppig og tett oppfølging utover det ordinære fosterhjem har, og får dette fra de ulike tiltakene. På lik linje som med institusjonstilbudene, er det sjelden vi opplever å få flere tilbud til samme barn slik at tjenesten har et reelt valg mellom ulike alternativer.

3. Barneverntjenesten har de siste årene ikke kjøpt institusjonsplasser og fosterhjems plasser (familiehjem/beredskapshjem) direkte uten at det skjer i samråd med BFE.

4. Bydelen oppfatter ikke å ha fått et eksplisitt pålegg fra BFE om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner fremfor hos kommersielle, men barneverntjenesten er kjent med at det er en klar målsetting for byrådet og sterke føringer om utfasing av kommersielle aktører. Barneverntjenestens erfaring er at BFE ved henvendelse fra bydelen primært forsøker å dekke dette via kommunens egne tiltak og tiltak med rammeavtaler. Bydelen erfarer videre at etaten har drevet/driver et vesentlig utviklingsarbeid med egne tiltak for å imøtekomme/dekke bydelens behov for varierte og tilpassede tjenester både i og utenfor familien.

Bydel Sagene

I bydel Sagene var det knapt 6 200 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 310 barn, tilsvarende 5,0 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Sagene:

Antall meldinger og iverksatte undersøkelser har vært relativt stabilt de siste årene og andel undersøkelser som avsluttes med at det iverksettes

hjelpetiltak varierer fra år til år. Iverksetting av hjelpetiltak forutsetter som hovedregel samtykke fra partene. Antall barn med hjelpetiltak i løpet av året er noe lavere enn sist år, mens antall hasteflyttinger er vesentlig redusert

I løpet av 2019 var 19 barn på institusjon, 10 i beredskapshjem og 87 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 50 årsverk i barnevernstjenesten på Sagene i 2019, og av disse var det 47 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten på Sagene var ifølge SSB 121 mill kr, fordelt på

41 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste

9 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

71 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Gamle Oslo inn barnevernstjenester fra private for 12 mill kr i 2019. Bydel Sagene svarte ikke på vår henvendelse om fordelingen av kjøp fra private mellom kommersielle og ideelle. Kjøpene er derfor fordelt skjønnsmessig av oss, på noenlunde samme måte som i sammenlignbare bydeler (som Gamle Oslo). Her er bydelens svar:

Familiehjem

Frelsesarmeen: 2.364.587

Private med rammeavtale: 0

Andre private: 5.353.938

Institusjoner

Kommersielle leverandører med rammeavtale: 0

Ideelle leverandører: 0

Andre private leverandører: 4.520.466

1. Barnevernleder sender behovsvurdering til bydelsdirektør som formelt godkjenner inngåelse av kontrakt
2. Barneverntjenesten hadde direktekjøp fra en leverandør i 2019 til en verdi av kr. 3.767.500
3. Bydelen har ikke fått eksplisitt pålegg om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner. Det ligger til barnevernleders ansvar å sørge for at det er barnets behov som alltid veier tyngst når det skal avgjøres hvor barn skal flytte. Dette må være uavhengig av leverandør eller institusjonseier. Vi vektlegger også tidligere erfaring med leverandøren når vi skal foreta nye passeringer. Mange av våre barn har bodd lenge i tiltak, noe som betyr at noen av disse plasseringene ble foretatt før nåværende rammeavtaler ble inngått.

Bydel St Hanshaugen

I bydel St Hanshaugen var det knapt 6 700 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 223 barn, tilsvarende 4,7 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel St. Hanshaugen:

Antall aktive barnevernssaker holder seg relativt konstant. I 2018 hadde vi en markert nedgang i meldinger som også genererte færre undersøkelser. I 2019 har antall meldinger økt og er nå på samme nivå som 2017.

... Det er en markert økning i alvorlighetsgrad i nye barnevernssaker med omfattende kompleksitet som omhandler vold, overgrep og psykisk sykdom. Barneverntjenesten arbeider med å utvikle et eget tiltaksapparat i samarbeid med andre tjenester i bydelen og i samarbeid med andre bydeler.

I løpet av 2019 var 14 barn på institusjon, 13 i beredskapshjem og 39 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 30 årsverk i barnevernstjenesten på St Hanshaugen i 2019, og av disse var det 29 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten på St Hanshaugen var ifølge SSB 97 mill kr, fordelt på

30 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste

1 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

36 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel St Hanshaugen inn barnevernstjenester fra private for 3,8 mill kr i 2019

Vi fikk følgende svar på vår henvendelse til bydelen om sammensetningen av kjøpene fra private:

Kjøp av institusjonsplasser:

Olivia Solhaugen (Team Olivia)	1 660 241
--------------------------------	-----------

Kirkens Bymisjon	45 459
------------------	--------

Kjøp av fosterhjems plasser:

Team Olivia- fosterhjem	2 486 900
-------------------------	-----------

Vi ser at bydelens tall summerer seg til 4,2 mill kr., mens byrådsavdelingens tall var 3,8 mill kr. Vi har ingen opplysninger om hva avviket skyldes. Hovedbildet er at bydel St Hanshaugen nesten utelukkende kjøpte barnevernstjenester fra en kommersiell aktør (Team Olivia) i 2019.

Bydelen hadde følgende svar på de øvrige spørsmålene våre:

1. Hvem i bydelen er det som avgjør hvilke institusjonsplasser og fosterhjems plasser (fra hvilke leverandører) som skal kjøpes?

Det er teamledere i drøfting med meg som barnevernleder, som vurderer de aktuelle institusjonene/fosterhjemmene som er mest egnet hver enkelt sak. Da vurderer vi ut fra tilbud, pris, geografisk område osv. Endelig avgjørelse ligger hos barnevernleder.

2. Kjøper bydelen institusjonsplasser og fosterhjems plasser direkte, uten at det skjer i samråd med BFE? Hvilket omfang hadde i så fall slikt direktekjøp i 2019?

Vi kjøper i utgangspunktet i samråd med BFE, der vi ikke får plass direkte fra BFE. Når det gjelder fosterhjems plasser gjøres dette direkte med leverandør.

3. Har bydelen fått et eksplisitt pålegg fra BFE om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner fremfor hos kommersielle?

Alle tjenestesteder i Oslo blir oppfordret til å prioritere kjøp av plasser i all hovedsak kommunale evt ideelle institusjoner.

Bydel Frogner

I bydel Frogner var det knapt 6 700 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 321 barn, tilsvarende 4,8 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Frogner:

Antall meldinger til barnevernet har stabilisert seg på 2018-nivå. Mottatte meldinger inneholder ofte flere bekymringsfaktorer. Fremtredende problematikk i meldingene er foreldres manglende foreldreferdigheter, vold i hjemmet/barn vitne til vold i nære relasjoner og høy grad av konflikt i hjemmet. Videre kommer foreldres rusmisbruk og barn utsatt for fysisk mishandling høyt opp på listen.

I løpet av 2019 var 13 barn på institusjon, 0 i beredskapshjem og 38 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 31 årsverk i barnevernstjenesten på Frogner i 2019, og av disse var det 30 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten på Frogner var ifølge SSB 96 mill kr, fordelt på

29 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste

9 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

58 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Frogner inn barneverns-

Fra svaret fra bydelen på hvordan kjøpene fra private var sammensatt, tar vi med:

Tabellen nedenfor viser oversikt over innkjøpene fra private leverandører i 2019 fordelt på ideelle og kommersielle leverandører, og på kjøp av institusjonsplasser, familiehjem, beredskapshjem og hybel med oppfølging:

	Hybel med oppf.	Beredskapshjem	Familiehjem	Institusjon
D-31 STIFTELSEN KIRKENS BYMISJON OSLO			1 824 034	
FAMILIEHJELP AS			1 455 776	
FRELSESARMEEN BARNE- OG FAMILIEVERN			1 239 175	2 597 680
GEMT AS	1 661 000			
HUMAN CARE AS			578 436	
SOLLI FAMILIEHJEM	450 800		4 283 774	
STENDI AS				1 918 011
STENDI AS - ALERIS UNGPLAN		39 090	192 399	1 491 606
STIFTELSEN HAVNØY			2 074 977	
Totalsum	2 111 800	39 090	11 648 571	6 007 297
Totalt	19 806 758			

Det samlede bildet blir at bydel Frogner kjøpte barnevernstjenester fra kommersielle for 12 mill kr i 2019 og fra ideelle leverandører (Kirkens Bymisjon, Frelsesarmeen og Havnøy) for 7,8 mill kr. Sum kjøp fra private blir da 19,8 mill kr., som er samme beløp som det byrådsavdelingen opererer med.

Av kjøpene fra kommersielle var 3,4 mill kr kjøp av institusjonsplasser og 8,6 mill kr kjøp av fosterhjems plasser. Kjøpene fra ideelle fordelte seg med 2,6 mill kr til institusjonsplasser og 5,2 mill kr til fosterhjems plasser.

På våre øvrige spørsmål fikk vi følgende svar fra bydel Frogner:

2. Hvem i bydelen er det som avgjør hvilke institusjonsplasser og fosterhjems plasser (fra hvilke leverandører) som skal kjøpes?

Ved behov av institusjonsplass, familiehjem eller fosterhjem, sender barneverntjenesten søknad om bistand til Barne- og familieetaten. Det er Barne- og familieetaten som formidler aktuelle plasser.

3. Kjøper bydelen institusjonsplasser og fosterhjems plasser direkte, uten at det skjer i samråd med BFE? Hvilket omfang hadde i så fall slikt direktekjøp i 2019?

Frogner barneverntjeneste kjøpte 2 familiehjems plasser i 2019 (Solli Familiehjem) for 4 283 774 kr. Barneverntjenesten hadde søkt om bistand fra BFE som ikke hadde tilbud om et egnet familiehjem. Resten av beløpet 450 800 kr gjelder tiltaket knyttet Solli familiehjem for en ungdom som har bodd i dette familiehjemmet siden 2012. Tiltaket var i avslutningsfase i 2019.

4. Har bydelen fått et eksplisitt pålegg fra BFE om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner fremfor hos kommersielle?

Nei, BFE har ikke formell myndighet til å pålegge bydel valg av tiltak.

Bydel Ullern

I bydel Ullern var det knapt 7 200 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 201 barn, tilsvarende 2,8 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Ullern:

Antall nye meldinger til barneverntjenesten økte med 42 prosent i 2017. I 2018 og 2019 har veksten stabilisert seg. Økningen av nye saker i 2017 har imidlertid medført en tilsvarende økning i antall familier som er i behov av tiltak. Kompleksiteten i sakene og behovet for omfattende tiltak har også økt kraftig.

I løpet av 2019 var 13 barn på institusjon, 0 i beredskapshjem og 38 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 17 årsverk i barnevernstjenesten på Ullern i 2019, og av disse var det 16 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten på Ullern var ifølge SSB 31 mill kr, fordelt på

15 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste

5 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

11 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Ullern inn barnevernstjenester fra private for 6 mill kr i 2019. Vi fikk ikke svar på vår henvendelse til bydelen om hvordan dette var fordelt mellom kommersielle og ideelle. I samleoversikten i kapitlet foran er kjøpene fordelt skjønnsmessig, på noenlunde samme måte som i sammenlignbar bydel (Nordre Aker).

Bydel Vestre Aker

I bydel Vestre Aker var det knapt 12 500 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 236 barn, tilsvarende 1,9 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Vestre Aker:

Det er en økning i antall meldinger fra helsestasjon og barnehager, som vi antar har sammenheng med barnevernsøvelsene. Når det gjelder offentlige meldere, så er det fortsatt politi, barnevernvakt og skole som melder mest. Barneverntjenesten har grunn til å tro at antall meldinger skulle vært høyere og har en bekymring knyttet til at det er få meldinger som omhandler ungdoms omsorgssituasjon.

I løpet av 2019 var 4 barn på institusjon, 0 i beredskapshjem og 21 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 22 årsverk i barnevernstjenesten på Vestre Aker i 2019, og av disse var det 21 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i Vestre Aker var ifølge SSB 42 mill kr, fordelt på

17 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste

6 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

19 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Vestre Aker inn barnevernstjenester fra private for 4,8 mill kr i 2019.

Vi mottak følgende svar på bydelen på vår henvendelse om hvordan private kjøp fordelte seg i 2019:

Institusjon-2019	Ideell stiftelse	Privat aktør	Offentlig aktør	Formidlet av BFE	Sum utgifter 2019
	Kirkens bymisjon			ja	2.780.000,-
		TeamOlivia		ja	290.000,-
			Grepperød	ja	1.500.000
Fosterhjem/ Beredskapshjem- 2019					
	Aline -beredskapshjem			ja	500.000,-
	Brusetkollen fosterhjem			ja	1.500.000,-
Oppfølging hybel/ettervern		Stendi		ja	900.000,-

Av oversikten er det bare kjøp av institusjonsplass hos Team Olivia og Hybel/ettervern hos Stendi som er kjøp fra kommersielle. Grepperød og Aline er institusjoner eid av Oslo kommune, og holdes utenfor. Brusetkollen er eid av Oslo Sanitetsforening og klassifiseres her som ideell.

Basert på dette kjøpte bydel Vestre Aker barnevernstjenester fra private for til sammen 5,5 mill kr i 2019, fordelt på 1,2 mill kr fra kommersielle og 4,3 mill kr fra ideelle.

Kjøpene fra kommersielle fordelte seg med 0,3 mill kr på institusjonsplasser og 0,9 mill kr på fosterhjem/ettervern. Kjøpene fra ideelle fordelte seg med 2,8 mill kr på institusjonsplasser og 1,5 mill kr på fosterhjems plasser.

I byrådsavdelingens oversikt opererte med man med at bydelen kjøpe barnevernstjenester fra private for 4,8 mill. kr. Vi har ingen opplysninger som forklarer avviket.

På de øvrige spørsmålene fikk vi følgende svar:

2. Hvem i bydelen er det som avgjør hvilke institusjonsplasser og fosterhjems-plasser (fra hvilke leverandører) som skal kjøpes?

Barnevernleder avgjør om plass skal kjøpes.

3. Kjøper bydelen institusjonsplasser og fosterhjems-plasser direkte, uten at det skjer i samråd med BFE? Hvilket omfang hadde i så fall direktekjøp i 2019?

Bydelen kjøper ikke direkte.

4. Har bydelen fått et eksplisitt pålegg fra BFE om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner fremfor hos kommersielle?

Bydelen har bare fått henvist private aktører når BFE ikke har kunnet finne plass på offentlige aktører.

Bydel Nordre Aker

I bydel Nordre Aker var det knapt 11 600 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 277 barn, tilsvarende 2,4 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Nordre Aker:

Barneverntjenesten ser en liten oppgang i antall bekymringsmeldinger. ... De fleste meldingene mottas fra skole, lege/sykehus/tannlege, barnevernvakt og politi. Andelen der barneverntjenesten melder på eget initiativ har også økt.

I løpet av 2019 var 10 barn på institusjon, 6 i beredskapshjem og 30 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 22 årsverk i barnevernstjenesten på Nordre Aker i 2019, og av disse var det 21 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i Nordre Aker var ifølge SSB 53 mill kr, fordelt på

18 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste

4 mill kr på post 25 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

31 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Nordre Aker inn barnevernstjenester fra private for 11,7 mill kr i 2019.

Vi fikk følgende svar på vår henvendelse til bydelen:

Private institusjoner / familiehjem 2019

Familiehjem/fosterhjem:	
Frelsesarmeen	Kr 1281175,-
Kirkens bymisjon, Heggeli familiebase	Kr 1382985,-
Stendi	Kr 1142291,-
Connexa	Kr 1309200,-
Familiehjelpen	Kr 2096925,-
I Pluss 1 Bo- og Omsorgsbase	Kr 634943,-
Uniped	Kr 1488618,-
Institusjoner:	
Klokkegården, Måløykollektivet	Kr 1426896
Hugin	Kr 905940,-

Summert viser oversikten at bydel Nordre Aker kjøpte barnevernstjenester fra private for 11,7 mill kr i 2019 (samme sum som byrådsavdelingen oppga). Av dette var 7,6 mill kr kjøp fra kommersielle og 4,1 mill kr fra ideelle. Av kjøpene fra kommersielle var 6,7 mill kr. for fosterhjems plasser og 0,9 mill kr for institusjons plasser. Kjøpene fra ideelle fordelte seg med 1,4 mill kr på institusjons plasser og 2,7 mill kr på fosterhjems plasser.

Bydel Bjerke

I bydel Bjerke var det knapt 8 000 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 406 barn, tilsvarende 5,1 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Bjerke:

Antall barn som har behov for tiltak utenfor hjemmet er stabilt. Totalt hadde 90 barn tiltak utenfor hjemmet i 2018. I løpet av året bodde 51 barn i fosterhjem, 15 barn i beredskapshjem og 10 barn på institusjon. Bydelen har 5 egne beredskapshjem, men har i 2018 i tillegg måttet kjøpe plasser i beredskapshjem fra Barne- og familieetaten. Mange av de barna som flytter i beredskapshjem og fosterhjem har vært utsatt for traumer. Bydelen har derfor lagt vekt på at barna skal oppleve en traumesensitiv tilnærming når de er under barnevernets omsorg.

Det var 22 årsverk i barnevernstjenesten i bydel Bjerke i 2019, og av disse var det 21 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i bydel Bjerke var ifølge SSB 91 mill kr, fordelt på

- 34 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste
- 19 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet
- 38 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Bjerke inn barnevernstjenester fra private for 8,9 mill kr i 2019

Vi følgende svar fra bydelen på spørsmålet om hvordan kjøp fra private fordelte seg:

1. I 2019 kjøpte Bjerke barneverntjenesten fosterhjems plasser fra Frelsesarmeen for 1,3 mill kroner, fosterhjems plasser fra Kirkens bymisjon for 2,3 mill kroner og institusjons plasser fra Stendi for 5 mill. Det resterende beløpet er kjøp fra andre private leverandører.
2. Det er barnevernleder som avgjør hvilke plasser som skal kjøpes
3. Bjerke barneverntjenesten gjorde ingen direkte kjøp i 2019 som gikk utenom BFE.
4. Vi kjøper alltid plasser via Barne- og familieetaten og kjøper de plassene vi får tilbud om.

Av oversikten fremgår det at bydel Bjerke kjøpte barnevernstjenester for 5 mill kr fra kommersielle (Stendi) og 3,6 mill kr fra ideelle (Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon). Det fremgår ikke om «øvrige kjøp» for 0,3 mill kr var fra kommersielle eller ideelle.

Dersom vi legger til grunn at kjøp av «andre barnevernstjenester» fordelte seg mellom kommersielle og ideelle på samme måte som for fosterhjems- og institusjons plasser, fordeler de 0,3 mill kr seg med 0,2 mill kr fra kommersielle og 0,1 mill kr fra ideelle.

I sum viser dette at bydel Bjerkes kjøp barnevernstjenester fra private på 8,9 mill kr fordelte seg med 5,2 mill kr fra kommersielle og 3,7 mill kr fra ideelle. Kjøpene fra kommersielle fordelte seg med 5 mill kr på institusjons plasser og 0,2 mill kr på andre tjenester. Kjøpene fra ideelle var 3,6 mill kr til fosterhjems plasser og 0,1 mill kr til andre tjenester.

Bydel Grorud

I bydel Grorud var det knapt 5 900 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 401 barn, tilsvarende 6,9 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Grorud:

Barneverntjenesten ser en nedgang i antall bekymringsmeldinger.

... Tross nedgang i antall meldinger er antall meldinger som omhandler vold i nære relasjoner stabil på ca. 50 prosent. Vold i nære relasjoner er en av hovedutfordringene i bydelen og er årsak til at mange barn og unge ikke har nødvendige forutsetninger for å lykkes i skolen og gjennomføre skoleløp.

I løpet av 2019 var 10 barn på institusjon, 6 i beredskapshjem og 30 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 51 årsverk i barneverntjenesten på Grorud i 2019, og av disse var det 48 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i bydel Grorud var ifølge SSB 147 mill kr, fordelt på

- 49 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste
- 13 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet
- 85 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Grorud inn barnevernstjenester fra private for 31,2 mill kr i 2019

Vi fikk følgende svar på spørsmålet om fordeling av kjøpene fra private:

1. Barnevernstjenesten kjøpte kommersiell institusjonsplass fra Stendi for 4 mill norske kroner i 2019.
Videre kjøpte vi fosterhjem for 2,7 mil norske kroner fra de kommersielle, Humana og Team Olivia. Vi hadde også et kjøp på rammeavtale med Crux på 1,6 mil norske kroner.
2. Barnevernsleder har myndighet etter delegasjon fra byrådsdirektøren på kjøp av institusjon og fosterhjems plasser.
3. Ja, men ved behov for fosterhjem og institusjons plasser sendes det alltid en søknad til BFE. Deretter arbeider barnevernstjenesten parallelt med BFE for å finne egnet sted til barnet/ungdom.

I 2019 hadde vi direkte kjøp på 14 plasser. Av de 14 var det 11 kommersielt og 3 igjennom BFE.
4. Det finnes generelle føringer som sier at vi først skal vurdere kommunens egen tiltak først. Denne vurderingen gjøres i praksis av BFE selv, da de også går ut på anbud om de ikke har en egnet plassering på det aktuelle tidspunktet.

Av svarene fremgår det at bare en mindre del av de private kjøpene skjedde fra de som BFE har rammeavtaler med; 6,7 mill kr fra de kommersielle (Stendi, Humana og Team Olivia) 1,6 mill kr fra ideelle (Crux).

Dette betyr at hoveddelen av kjøp fra private (31,2 mill kr – 8,3 mill kr=) 22,9 mill kr var kjøp fra leverandører utenfor rammeavtalene. Det opplyses at 11 av 14 fosterhjems- og institusjons plasser var kjøpt fra kommersielle, og legger vi tilnærmet lik pris til grunn utgjør det ca 18 mill kr.

I sum viser svarene at bydel Grorud kjøpte barnevernstjenester fra kommersielle for 24,7 mill kr i 2019 og for 6,5 mill kr fra ideelle. Av svaret fra bydelen kan man ikke slå fast hvordan direktekjøp av 14 plasser fordeler seg mellom fosterhjem og institusjon. I oversikten i kapitlet foran er dette fordelt skjønnsmessig.

Bydel Stovner

I bydel Stovner var det knapt 7 800 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 511 barn, tilsvarende 6,6 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skrivere bydel Stovner

Barneverntjenesten har gjennom egne lokale tiltak gitt omfattende tiltak i familier hvor det har vært høy bekymring for barnets situasjon, for å forebygge plasseringer utenfor hjemmet.

... Barneverntjenestens bruk av institusjonsplasseringer har blitt redusert i løpet av 2019, og ligger på et vesentlig lavere nivå enn i foregående år. Det vurderes at bruk av institusjon ikke kan reduseres ytterligere i særlig grad ut fra dagens situasjon.

I løpet av 2019 var 24 barn på institusjon, 15 i beredskapshjem og 56 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 62 årsverk i barnevernstjenesten på Stovner i 2019, og av disse var det 57 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i bydel Grorud var ifølge SSB 156 mill kr, fordelt på

- 50 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste
- 18 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet
- 88 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Stovner inn barnevernstjenester fra private for 35,2 mill kr i 2019.

Bydelen oversendte oss følgende svar på våre spørsmål:

Institusjonsplasser

Ideelle leverandører

Crux: kr. 5. 857 167

Klokkergården: kr. 520 560

Frelsesarmeen: 0

Kirkens bymisjon: 0

Kommersielle leverandører

Stendi: kr. 186 156

Team Olivia: kr. 524 586

Humana: 0

Fosterhjems plasser

Ideelle leverandører

Crux: 0

Klokkergården: 0

Frelsesarmeen: kr. 1. 896 052

Kirkens bymisjon: 0

Kommersielle leverandører

Stendi: 0

Team Olivia: 0

Humana: 0

Kommersielle leverandør – enkelt kjøp utenfor ramme

Her er det samlet en kategori av institusjoner og fosterhjem der det er foretatt enkeltkjøp utenfor rammen, der ideelle eller private med rammeavtale ikke har kunnet tilby egnet tiltak. Noen er inngått i 2019, og andre har vart over mange år.

institusjonsplasser

Aberia ung AS: kr. 2. 484 190

Familiehjelp AS: kr. 13. 534 977

Den skreddersydde enhet AS: kr. 623 656

Hugin: kr. 2. 213 330

Fosterhjems plasser

Rena Familiehjem, RUFs: kr. 2. 198 173

Familiehjelp AS: kr. 4. 788 844

Ditt Tiltak AS: kr. 561 200

Linnea: kr. 1. 341 010

1+1 Kompetanse: kr. 760 914

Omhu AS: kr. 684 585

Annet

I denne kategorien er det samlet øvrig kjøp av hjelpetiltak i hjemmet, tilsyn ved samvær mellom barn og foreldre etter omsorgsovertakelse og tiltak i form av hybel og bo-oppfølging for ungdom med etterverntiltak. Det innebefatter også et kortere opphold (mor og to barn) på familiesenter, som et hjelpetiltak.

Ideelle leverandører

Kirkens bymisjon: kr. 823. 370 (*tilsyn/samvær og familiesenter*)

Klokkergården: kr. 118.130 (*hybel/oppfølging*)

Crux: kr. 120 000 (*hybel/oppfølging*) +754 330 (*hjelpetiltak i hjemmet*)

Kommersielle leverandører

Stendi: kr. 1. 421 610 (*hybel/oppfølging*)

Team Olivia: 0

Humana: 0

Oppsummert betyr dette av bydel Stovner kjøpte barnevernstjenester fra kommersielle for 31,8 mill kr i 2019, og for 9,4 mill kr fra ideelle (Crux, Klokkegården, Kirkens bymisjon og Frelsesarmeen). Av de kommersielle kjøpene var 19,6 mill kr kjøp av institusjonsplasser og 11,8 mill kr kjøp av fosterhjems plasser. Kjøpene fra ideelle fordelte seg med 6,4 mill kr til institusjonsplasser, 1,9 mill kr til fosterhjems plasser, og 1,1 mill kr til andre tjenester.

Bydelens oversikt summerer seg til 41,2 mill kr, mens man i oversikten fra byrådsavdelingens rapporterte 35,2 mill kr. Vi har ingen opplysninger som forklarer differansen.

På de øvrige spørsmålene fikk vi følgende svar:

1. Det er barnevernadministrasjonens leder (barnevernsjef) som avgjør hvilke institusjonsplasser og fosterhjems plasser som skal kjøpes. Dette skjer i dialog med BFE.
2. Bydelen/barneverntjenesten bestiller og kjøper alltid institusjonsplasser gjennom, og i samråd med BFE. Når det kommer til fosterhjems plasser forekommer det at barneverntjenesten selv rekrutterer. Det er for øvrig i all hovedsak BFE som også fremskaffer fosterhjem ved enkeltkjøp utenfor ramme.
3. Bydelen oppfatter at det er et pålegg om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner fremfor hos kommersielle. Dette er også ønskelig sett fra barneverntjenesten og bydelen side, og det tilstrebes når det mulig. Når det likevel er slik at en i stor grad har måttet benytte kommersielle leverandører både med og uten rammeavtale, er dette begrunnet ut i fra hva som til enhver tid eksisterer og tilbys. Det vurderes alltid forsvarlighet sett opp mot pris og kvalitet knyttet til de behov tiltakene skal dekke.

Bydel Østensjø

I bydel Østensjø var det knapt 11 000 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 462 barn, tilsvarende 4,7 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Østensjø:

Det har vært en betydelig nedgang i antall institusjonsplasseringer i løpet av 2019, i tillegg til en markant nedgang i antall familiehjem. For begge forhold er dette en ønsket utvikling. Det har ikke vært nye plasseringer i familiehjem i 2019. Det har vært en økning i antall plasseringer i fosterhjem og i hybeltiltak i 2019. Samtidig som det har vært flere plasseringer i egne beredskapshjem enn foregående år.

I løpet av 2019 var 21 barn på institusjon, 13 i beredskapshjem og 97 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 54 årsverk i barnevernstjenesten i bydel Østensjø i 2019, og av disse var det 50 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i bydel Østensjø ifølge SSB 198 mill kr, fordelt på

53 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste

16 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

129 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Østensjø inn barnevernstjenester fra private for 40 mill kr i 2019.

Bydelen svarte følgende på vårt spørsmål om fordeling av kjøp fra private:

Oslo kommune
Bydel Østensjø
Bydelsadministrasjonen

De Facto
ved Roar Eilertsen

roar.eilertsen@de-facto.no

Dato: 10.11.2020

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
201900724-31

Saksbeh:
Marte Olbergsveen, 91918891

Arkivkode:
48

BRUK AV PRIVATE LEVERANDØRER I BARNEVERNET

Det vises til e-post datert 23.10.2020 hvor det bes om svar på spørsmål vedrørende bydelens bruk av kommersielle aktører i barneverntjenesten. Svarene følger under hvert spørsmål.

1. Det vises til tall fra byrådsavdelingen hvor det fremgår at Østensjø barneverntjeneste kjøpte tjenester fra private tiltak pålydende kr. 40 259 591 i 2019. Det bes om en oversikt over hvordan disse innkjøpene fordeles på de fire ideelle leverandørene som Barne- og familieetaten har rammeavtale med (Crux, Frelsesarmeen, Kirkens bymisjon og Klokkergården) og de tre kommersielle leverandørene (Stendi, Humana og Team Olivia). Det bes også om at beløpene fordeles på henholdsvis institusjons- og fosterhjems plass.

Vi forstår det slik at du mener familiehjem, ikke fosterhjem som har oppdragsavtale med barneverntjenesten, og tar derfor utgangspunkt i dette.

Ideelle leverandører:

Leverandør:	Kostnader familiehjem	Kostnader institusjon
Crux	0	4 188 307
Frelsesarmeen	0	0
Kirkens bymisjon	0	2 553 616
Klokkergården	0	0
Stiftelsen Havnøy	0	201 600

Kommersielle leverandører:

Leverandør:	Kostnader familiehjem	Kostnader institusjon
Stendi	5 080 829	6 773 581
Humana	0	0
Team Olivia	0	5 719 450

Bydel Østensjø
Bydelsadministrasjonen
Besøksadresse:
Olaf Helsets vei 6
0694 Oslo

Postadresse:
Pb 39, Bogerud
0621 Oslo
E-post:
postmottak@bos.oslo.kommune.no

Telefon: 23 43 85 00

Bankgiro: 1315.01.00725
Org.nr: 974 778 807

2. *Hvem i bydelen er det som avgjør hvilke institusjonsplasser og fosterhjems plasser som skal kjøpes?*
Barneverntjenesten henvender seg til Barne- og familieetaten for å få tilbud. Den respektive avdelingsleder og barnevernkonulent gjør vurderinger knyttet til tilbud som mottas via Barne- og familieetaten. Det er barnevernleder som tar den endelige beslutningen på bakgrunn av vurderinger som er gjort av ansatte som kjenner barnet. Det skjer at barneverntjenesten kun mottar ett tilbud, og det blir da vurdert om tilbudet er forsvarlig.
3. *Kjøper bydelen institusjonsplasser og fosterhjems plasser direkte, uten at det skjer i samråd med BFE? Hvilket omfang hadde i så fall slikt direktekjøp i 2019?*
Nei, direktekjøp skjer alltid i samråd med Barne- og familieetaten. Prosessen rundt direktekjøp utenfor rammepluss er tilsvarende som ved kjøp via rammeavtale. Forskjellen er at det inngås topartsavtale ved direktekjøp, mens det før kjøp via rammeavtale inngås trepartsavtaler. Direktekjøp benyttes når det ikke foreligger tilbud om kjøp via rammeavtale.

Oversikt over direktekjøp for 2019:

Kommersielle leverandører:	Kostnader familiehjem	Kostnader institusjon
1 pluss 1 bo- og omsorgsbaser AS	1 300 260	
Aberia Ung		1 157 717
Bufetat Tønsberg		2 387 000
Familiehjelp AS		1 534 744
Heimta Varphaugen AS	1 297 973	
Hugin barnevernstiltak		7 110 230
Kreativ omsorg AS		1 045 237
Solvik barnevern AS		1 317 600

4. *Har bydelen fått et eksplisitt pålegg fra BFE om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner fremfor hos kommersielle?*
Nei. Hvis det finnes et kommunalt tilbud som vurderes å være forsvarlig, velges dette.

Med hilsen

Tove Stien
Bydelsdirektør

Mary Ann Gursli
avdelingsdirektør

2

Oppsummert viser oversikten at bydel Østensjø kjøpte barnevernstjenester fra kommersielle for 32,3 mill kr i 2019, og for 6,9 fra ideelle. I våre summeringer ser vi bort i fra kjøpet fra Bufetat Tønsberg. Rapporteringen fra bydelen summerer seg da til 39,2 mill kr., mens byrådsavdelingen opererer med 40,3 mill kr.

I bydel Østensjø ble det i 2019 brukt 7,7 mill kr til kjøp av fosterhjems plasser/familiehjem (alt fra kommersielle), og 31,5 mill kr. til kjøp av institusjonsplasser (24,6 mill kr fra kommersielle og 6,9 mill kr fra ideelle).

Bydel Nordstrand

I bydel Nordstrand var det knapt 11 800 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 342 barn, tilsvarende 2.9 % av barna i aldersgruppen.

I årsberetning 2019 skriver bydel Nordstrand:

Barneverntjenesten har samarbeidsavtaler med bydelens skoler, politi og Oslo Krisesenter, etter den standarden Oslo kommune har lagt til grunn. I tillegg har tjenesten et godt samarbeid med Nav som bidrar til at brukere får og opplever et bedre samordnet tjenestetilbud.

I løpet av 2019 var 0 barn på institusjon, 20 i beredskapshjem og 72 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 33 årsverk i barnevernstjenesten i bydel Nordstrand i 2019, og av disse var det 31 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i bydel Nordstrand ifølge SSB 113 mill kr, fordelt på

28 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste
11 mill kr på post 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet
74 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Nordstrand inn barnevernstjenester fra private for 35,4 mill kr i 2019.

Vi fikk følgende svar fra bydel Nordstrand på våre spørsmål:

Vi hadde ingen institusjonsplasser via Crux, Klokkergården, Frelsesarmeen eller Kirkens bymisjon i 2019.

Plasseringene fordeler seg på	Stendi	5 312 000
	Hugin	2 424 000
	Bunes	417 600
	Grepperød	1 204 000
	Ungdomsakutten	457 200

Familiehjem i alt 23 974 000

Havnøy	1 247 000
Kirkens bymisjon	980 400
Humana	3 852 000
Stendi	9 227 000
Grepperød	1 175 000

Div andre 7 492 600

Grepperød og Ungdomsakutten er institusjoner drevet av Oslo kommune, og tas ikke med i denne sammenheng. Oppsummert viser oversikten fra bydel Nordstrand da at det ble kjøpt barnevernstjenester for 31,0 mill kr i 2019, med 28,2 mill kr fra kommersielle og 2,8 mill kr fra ideelle (Stiftelsen Havnøy, Kirkens bymisjon, og andel av «andre kjøp»). Da er «Div andre kjøp» fordelt forholdsmessig på samme måte som for institusjon og fosterhjem,

Kjøpene fra kommersielle fordelte seg med 8,2 mill kr på institusjonsplasser, 13,1 mill kr på fosterhjem og 6,9 mill kr på «andre kjøp».

Byrådsavdelingens tall for kjøp fra private for denne bydelen var 35,4 mill kr. Hvis kjøpene fra Grepperød og Ungdomsakutten er feilført (?) i byrådsavdelingens oversikt, kan bydelens sum kjøp i den oversikten reduseres til 32,6 mill kr. Da er byrådsavdelingens oversikt fortsatt 1,6 mill kr høyere enn i bydelens egen. Vi har ingen forklaring på avviket.

Bydel Søndre Nordstrand

I bydel Søndre Nordstrand var det knapt 10 000 barn i alderen 0-17 år i 2019. Av disse kom det melding til barnevernet på 678 barn, tilsvarende 6,8 % av barna i aldersgruppen.

I Årsberetning 2019 skriver bydel Søndre Nordstrand:

... bydelen har brukt færre plasser i institusjon (familiesenter) for Kostrafunksjon 251 enn budsjettert. For andre tiltak har bydelen benyttet flere tiltak og hatt en betydelig høyere pris per tiltak i 2019 enn det som var budsjettert. Andre tiltak er i første rekke hjelpetiltak som er kjøpte veiledningstiltak i hjemmet.

I løpet av 2019 var 30 barn på institusjon, 28 i beredskapshjem og 118 i fosterhjem. De øvrige fikk på ulike måter hjelp i hjemmet eller i familien.

Det var 84 årsverk i barnevernstjenesten i bydel Søndre Nordstrand i 2019, og av disse var det 78 årsverk med fagutdanning.

Brutto driftsutgifter til barnevernstjenesten i bydel Søndre Nordstrand ifølge SSB 236 mill kr, fordelt på

73 mill kr på post 244 Barnevernstjeneste
17 mill kr på post 25 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet
146 mill kr på post 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Ifølge oversikt av fra byrådsavdelingen kjøpte bydel Søndre Nordstrand inn barnevernstjenester fra private for 53 mill kr i 2019.

På vårt spørsmål om fordeling mellom ulike kjøp fra private fikk vi følgende oversikt fra bydelen:

Institusjonsplasseringer

Kommersielle leverandører

Stendi	12 264 519
Team Olivia	8 435 027
Humana	3 914 720

Ideelle leverandører

Klokkergårdstiftelsen	299 427
-----------------------	---------

Frølsesarmeen	1 358 655
---------------	-----------

*Fosterhjemsplasseringer**Kommersielle leverandører*

Stendi	9 947 444
Team Olivia	701 658
Humana	4 602 304

Ideelle leverandører

Kirkens bymisjon	1 189 856
Crux	2 653 185

Summen av disse kjøpene er 45,4 mill kr. I rapporten fra byrådsavdelingen var det oppgitt at bydel Søndre Nordstrand kjøpte barnevernstjenester fra private for 53,1 mill kr i 2019. Differansen (53,1 – 45,4=), 7,7 mill kr, vil da være kjøp av andre tjenester enn institusjonsplasser og fosterhjemsplasseringer. Hvis vi legger til grunn at «øvrige kjøp» fordeler seg mellom kommersielle og ideelle på samme måte som for kjøpene av institusjons- og fosterhjemsplasseringer (88% kommersielle og 12% ideelle), blir oppsummeringen slik:

7,7 mill kr til kjøp «Andre barnevernstjenester» fordeles med 6,8 mill kr fra kommersielle og 0,9 mill kr fra ideelle.

I sum kjøpte bydel Søndre Nordstrand da barnevernstjenester fra kommersielle leverandører for 46,7 mill kr i 2019, og for 6,4 mill kr fra ideelle.

Av kjøpene fra kommersielle var 24,6 mill kr kjøp av institusjonsplasser, 15,3 mill kr kjøp av fosterhjemsplasseringer og 6,8 mill kr kjøp av andre barnevernstjenester.

Kjøpene fra ideelle fordelte seg med 3,8 mill kr på kjøp av institusjonsplasser, 1,7 mill kr for kjøp av fosterhjemsplasseringer og 0,9 mill kr for kjøp av andre barnevernstjenester.

På de øvrige spørsmålene fikk vi følgende svar fra lederen for barnevernstjenesten i bydelen:

2. Hvem i bydelen er det som avgjør hvilke institusjonsplasser og fosterhjemsplasseringer (fra hvilke leverandører) som skal kjøpes?

Jeg har bedt om at alle institusjonsplasseringer og fosterhjemsplasseringer fremover skjer i samråd med meg. Altså er det jeg som har det siste ordet i alle saker som går mot plassering utenfor hjemmet.

3. Kjøper bydelen institusjonsplasser og fosterhjemsplasseringer direkte, uten at det skjer i samråd med BFE? Hvilket omfang hadde i så fall slikt direktekjøp i 2019?

Alle institusjonsplasseringer skjer i samarbeid med BFE. De kommer stort sett med 2 alternativer når vi kommer med henvendelser om behov. Opplever da at de prioriterer plassering i egne kommunale tiltak, deretter aktører med rammeavtaler. Dersom de ikke finner egnede eller ledige tiltak innenfor de to første kategorier kommer de med forslag utenfor ramme. Når det gjelder fosterhjem, har jeg forstått BFE's prioriteringsliste som først statlige fosterhjem og beredskapshjem, deretter aktører med rammeavtaler. Utfordringen er at det er for lite tilgjengelige fosterhjem. Derfor forsøker vår bydel og rekruttere egne fosterhjem i tillegg. Vi frikjøper også enkelte fosterhjem som jobber for private aktører, selv om dette er lite populært hos de private som har rekruttert disse fosterhjemmene. I tillegg har vi egne ventehjem, dette for å slippe å mellom-plassere våre ungdommer i institusjoner i påventa av ledig fosterhjem.

4. Har bydelen fått et eksplisitt pålegg fra BFE om å prioritere kjøp av plasser i kommunale og ideelle institusjoner fremfor hos kommersielle?

Pålegg er vel ikke det rette uttrykket. Men alle plasseringer skjer i samarbeid med BFE og etter en screening og prioritering gjort fra BFE.

Barneverntjenesten fremste anliggende er at våre barn får den oppfølgingen de skal ha kvalitetsmessig og til riktig pris.

